

Oktatási Hivatal

A 2017/2018. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
1. forduló

FIZIKA

I. kategória

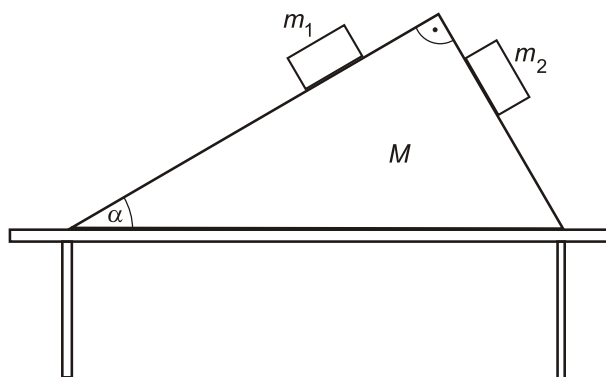
Feladatok

1. feladat. Kosárlabdázásról szóló műsorban hangzik el, hogy a labda laza, derék melletti pattogtatása során a labda felfelé haladva derék magasságban ($h = 1,1\text{ m}$) egy pillanatra megáll, majd a játékos kezének suhintásától pillanatszerűen $v_0 = 2\text{ m/s}$ sebességre gyorsul.

- Határozzuk meg a padlóra érkező labda ütközésének rugalmasságát jellemző k ütközési számot, amely szám a v becsapódási és az u visszapattanási sebességek hányadosa ($k = u/v$)!
- Az adatokból határozzuk meg, hogy a derékmagasságból elejtett labda mennyi ideig pattog a vízszintes talajon!

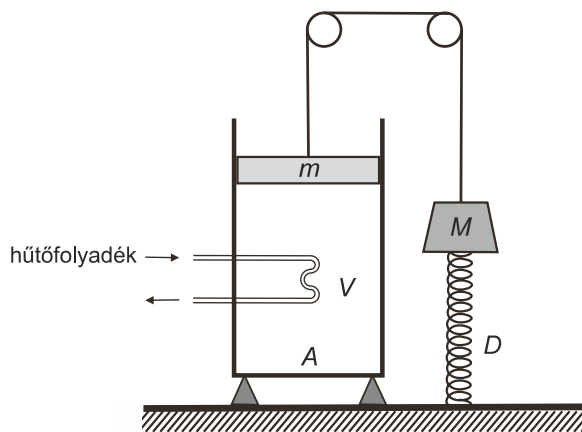
2. feladat. Vízszintes asztalon áll egy M tömegű, derékszögű kettős lejtő. A derékszög csúcsától két pontszerűnek tekinthető m_1 , illetve m_2 tömegű testet egyszerre elengedünk. A testek és a lejtő közötti súrlódástól eltekinthetünk. Legalább mekkorának kell lennie a kettős lejtő és az asztal lapja között minimálisan a tapadási súrlódási együtthatónak ahhoz, hogy semmilyen α hajlásszög esetén a kettős lejtő ne mozduljon el addig, amíg mindkét hasáb a kettős lejtőn csúszik, ha

- $m_1 = m_2 = m$,
- $m_1 = 2m$; $m_2 = m$; $M = 3m$?

3. feladat. Az ábrán látható termomechanikai készülék $A = 4 \text{ dm}^2$ keresztmetszetű hengerében $m = 60 \text{ kg}$ tömegű, könnyen mozgó dugattyú $V_1 = 16 \text{ liter}$, $T_1 = 300 \text{ K}$ hőmérsékletű, $n = 0,5 \text{ mol}$ anyagmennyiségű neongázt zár el. A dugattyú két állócsigán átvett fonállal $M = 240 \text{ kg}$ tömegű nehezékkal van összekötve, amely egy összenyomódott $D = 6600 \text{ N/m}$ direkciós erejű rugón nyugszik. A nehezék nincs a rugóhoz rögzítve. A rendszer ekkor egyensúlyban van. A külső légnyomás $p_0 = 10^5 \text{ Pa}$, a nehézségi gyorsulás értéke $9,81 \text{ m/s}^2$. A hengerbe vezetett csőben hűtőfolyadékot áramoltatunk, így a gáz hőmérséklete lassan csökken.

- Mekkora a gáz hőmérséklete akkor, amikor a nehezék felemelkedve éppen elhagyja a rugót?
- Mennyi hőt kell ehhez elvonni a gáztól? A hőveszteség a henger falán, illetve a dugattyún át elhanyagolható.

4. feladat. Az ábra szerinti kapcsolásban ideálisnak tekinthető műszerek vannak, melyek a K_1 és K_2 kapcsolók nyitott állása esetén a melléjük írt értékeket mutatják, tehát a feszültségek $U_I = 20 \text{ V}$, $U_{II} = 60 \text{ V}$ és $U_{III} = 30 \text{ V}$. Az áramerősségek pedig $I_a = 0,8 \text{ A}$, $I_b = 0,5 \text{ A}$ és $I_c = 0,5 \text{ A}$.

- Mekkorák az R_1 , R_2 , R_3 , R_4 és R_5 ellenállások értékei? Mekkora az áramforrás állandónak tekinthető U_0 feszültsége?
- Mennyit mutatnak a műszerek, ha mindkét kapcsoló zárt állásban van?

